

אהרון, מרקס - משרד עורכי דין

AHARON, MARX - LAW OFFICES

רחוב ז'בוטינסקי 5 בית אבג רמת גן 52136 JABOTINSKY ST. 5 AVGAD HOUSE, RAMAT GAN
P.O.BOX. 3555 RAMAT GAN - ת.ד. 3555 רמת גן
טל: 972-3-5754040 פקס: 972-3-5754222
aharon-marx@lawyer.com

ASAF MARX, ADV אסף מרקס, עו"ד
MORDECHAI AHARON, ADV. (LL.M.) מרדכי אהרון, עו"ד

16 יוני 2004

ניצחנו – בג"צ אוסר על המתת חתולי רחוב

הצלחה מסחררת לעמותה בבג"צ – בעתירה שהגישה העמותה כנגד השירותים הוטרינריים ונעמה אדלר בלו (המגן לחתול) נקבע הנוהל המסדיר את המתות חתולי הרחוב שהוציאו השירותים הוטרינריים מבוטל וכי ההיתר שניתן לביצוע המתות של חתולים מבוטל אף הוא.

עבודה משפטית וציבורית של שנים של העמותה לאחר הליכים משפטיים שנמשכו מעל שלוש שנים לפסק דין יפהפה וחשוב מאוד שנכתב על ידי השופטים דורנר ברק וגרוניס.

העתירה כוונה בעיקר כנגד הנוהל, כאשר העמותה טענה בנוהל אין כל התייחסות לאמצעים חלופיים לטיפול בסיכונים ובמטרדים שיוצרים חתולי-רחוב זולת המתה, וכי הוא גוזר מיתה גורפת על כלל חתולי-הרחוב, לרבות אלה שאינם מסכנים את חיי התושבים ואת בריאותם ובכך ניתן הכשר ליישום מדיניות של השמדה המונית של חתולי רחוב.

כמו כן, טענה העמותה כנגד האישור העקרוני להסמיך את "מגן לחתול" להמית חתולים, בין היתר, מהטעם שאישור זה מהווה אצילה אסורה של סמכות. שכן, סמכות ההמתה ניתנה אך לרופאים-וטרינרים והשימוש בה מחייב שיקול-דעת מקצועי, שאינו ניתן להפעלה על-ידי גורמים פרטיים חסרי הכשרה מתאימה והנגועים בניגוד עניינים.

פסק הדין מנתח את האינטרס להגן על בעלי החיים (והחתולים בפרט) אל מול אינטרסים מתחרים כגון הצרכים הקיומיים של בני-האדם וההגנה על בריאותם וקובע כי נקודת האיזון משתנה כשמדובר בפגיעה שאינה עולה כדי סכנה ממשית לבני-אדם.

בית המשפט העליון קובע באופן תקדימי כי משקלם של אינטרסים שאינם מגלמים הגנה על האדם מפני סכנה ממשית (כגון נוחות ורווחה או אפילו יעילות כלכלית) הוא פחות באיזון בינם לבין ההגנה על בעלי-החיים ובפרט כאשר מדובר בבעלי חיים מפותחים הזוכים לחיבת בני האדם.

לנוכח זאת, קובע בית המשפט העליון כי מהנוהל הקיים עולה כי המתת חתולים היא שיטת הטיפול העיקרית בחתולי הרחוב ולפיכך הנוהל אינו מקיים את איזון הנדרש לשקף שקלול ראוי של הערכים ובפרט ערך ההגנה על בעלי חיים שכן על הנוהל להבטיח גם שקיומם של חתולי-רחוב באזורי המחיה של בני-אדם לא יפגע בצרכים הקיומיים ובבריאות האדם, וכן נועד

להבטיח שחתולים לא יומתו ולא ייגרם להם סבל, ככל ש הדבר אינו נדרש לשם הבטחת אינטרסים אלה של האדם.

בית המשפט העליון הדגיש כי המתה של חתולי- רחוב חייבת להיעשות במשורה ולהיות הצעד האחרון, הננקט רק משלא ניתן להגן ביעילות על שלום בני-האדם באמצעים אחרים ואף קבע כי גם במקרים שעניינם מניעת מחלות שמקורן בחתולים יש לפרט בנוהל את מהות אמצעי הטיפול ואת האופן והנסיבות שבהם תישקל הפעלתם תוך קביעת אמות-המידה, שלפיהן על הרשויות המוסמכות לבסס חשד לקיום מחלה מדבקת בחתולים ולקבוע את היקף התפשטותה ואת מידת הסכנה הנשקפת ממנה.

את האפשרות להמתת חתולים (על פי הנוהל הישן) במקרים בהם אין סכנה בריאותית לבני האדם מכנה בית המשפט "מעוררת דאגה".

לגבי ביצוע ההמתות – בית המשפט קובע כי במקרים המצומצמים והנדירים בהם יש לבצע המתות של חתולי רחוב, הרי שאין להסמיך גורמים פרטיים לבצע זאת שכן מדובר בפעולה המכילה בתוכה הפעלת שיקול דעת האם להמית או לא להמית – וכי שיקול דעת זה מסור אך ורק לשירותים הוטרינריים וחייב להיות מבוצע על ידם באופן בלעדי שכן מדובר בסמכות סטטוטורית שהיא הסמכות לקבוע אם קיים צורך בהמתת חתולים בכל מקרה נתון, המדובר בסמכות רשות אשר לצורך קבלת החלטה בה יש צורך בהפעלת שיקול-דעת רחב ומחייבת איסוף מידע וגיבוש תשתית עובדתית.

בית המשפט קובע כי הוטרינר הרשותי יהיה רשאי להסתייע בגוף פרטי בביצוע של המתת חתולי- רחוב אך זאת אך ורק במקרים המצומצמים ביותר בהם נגרמת פגיעה בשלום האדם וכאמצעי אחרון בלבד, ובתנאי שגורם פרטי זה עבר הכשרה בביצוע המתה ובכפיפות לכך שההמתה תבוצע במתקן של הרשות, בניהולו של הוטרינר הרשותי ותחת פיקוחו הצמוד.

בית המשפט סיים את פסק הדין באמירה כי יש לקוות כי היקף המקרים שבהם יחליט הוטרינר על המתה, לאור אמות המידה המחמירות בעניין הגנה על בעלי חיים, לא יחייב הסתייעות בגורם חיצוני שכזה.

להצלחה בעתירה עשויות להיות השלכות מרחיקות לכת על כל נושא המתות החתולים במדינת ישראל ומדובר בצעד גדול ומשמעותי ביותר בהגשמת החזון של העמותה לפיו תנהג בארץ מדיניות ה- "NO KILL" באופן מוחלט – קרי, תיפסק לחלוטין המתת חתולים ודרך הטיפול בהם תהיה – עיקור/סירוס/חיסון, תוך הסתייעות בציבור וברשויות והקמת בתי מכסה לחתולים משוטטים.

הניסיון בעולם מראה כי זו הדרך היחידה לטיפול הומני ויעיל בחתולים – וזהו צעד חשוב נוסף בכיוון זה.

בכבוד רב
אסף מרקס, עו"ד.